

Nro. 43. és 44.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Augustus 17-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

A' múlt hétfőn, úgymint Kisaszszony Havának 13-ik napján, dél előtt 11 órakor, *Gróf Wallis József*, a' ki Felséges Urunktól, a' múlt Julius 24-ik napján, a' Fels. Cs. Kir. udvari Kamarának Előülőjévé tétetett, a' szokott hitet Eö Cs. K. kezébe le tévén, a' Cs. K. fő udvari Mester Hertzeg Trautmannsdorfal együtt a' Kamara épületjébe ment, és az annak szálajába öszve gyűit Tanácsosoknak, 's több azon hivatalbéli személyeknek, a' szokott tzeremoniákkal bé mutattatott.

Minekutánna a' Berlieni Fels. Királyi Udvar részéről, a' megbóldogúlt Pruszsziái Királynénak *Ludovika Augusta* Mecklenburg - Strelitzi Hertzegaszszonynak halála, Fels. udvarunknak

hivatal szerént tudára adatott volna, tettett **F. Ö.** Cs. K. Felségének, a' megholt Fejedelem Aszszony-nak megtisztelésére, 12 napig tartó gyászköntöst rendelni, mellyet tegnap mind a' Fels. Cs. Kir. udvar, mind minden Csász. hivatalbéli személyek fel vettek, és e' folyó hónap 27-ik napjáig minden változtatás nélkül viselni fognak.

A' Fels. Csász. Kir. Armádiánál lévő Generálitásnál következő változások történtek:

I. *Ismét szolgálathoz vétettek.* Fegyvertárnester *Vogelsang* a' Jósefstadti erösségnek *Comendansává*; Feldmarsal Lajtnant *Gorupp* Cseh Országban osztályos Generálissá; F. M. Lajtn. *Wirzingerode* Gallicia Ország Inspectorává; F. M. L. *Fresnel* belső Austriában osztályos Generálissá; továbbá Generál Majorok *Fölseis* Gallicziában, *Weis* Slavoniában, Wécsei pedig Cseh Országban brigadiros Generálisokká tétetődtek.

II. *Másuval tétettek által.* F. M. Lajtnant *Frémont* belső Austriában felvigyázóvá; F. M. L. *Colloredo* Yeromos Cseh Országban osztályos Generálissá; F. M. L. *Schustek* Cseh Országban Felvigyázóvá; F. M. L. *Merveldt* Norvában osztályos Generálissá, végre Generál Major *Reinwald* Cseh Országban brigadiros Generálissá neveztetek ki.

III. *Pensionáltattak:* *Walthör* és *Vincent* F. M. Lajtnántok; *Oberster Bardarini* a' Simbsöngyalog regementjéből, *Ob. Sterndahl* az armádiától, és *Ob. Quicciardi* a' Knesevich dragonyos seregétől, mind hárman Generálisi rangal.

IV. *Quistáltak:* Generál Majorok *Wartensleben*, és Károly Fő Hertzeg Generál Adjutánsa *Colloredo*, mind ketten rangjoknak megmaradásá-

val, 's az utólsóbb olly engedelemmel, hogy Generál Adjutánsi formaruháját tovább is viselhesse.

V. *Meg hóltak*: pensionatus Fegyver tármester *Geneyne*; F. M. Lajtinántok *Am-Ende* (a' ki az utólsó Frantzia háborúban magát nagyon megkülönböztette); *Schauroth* vólt belső Austriai Inspector; *Skal*, *Deller*, *Enzenberg* és *Dietmann*; továbbá *Moczen*, *Keglevics* és *Kleindorf* Generál Majorok; nem különben pensionatus Generál Majorok Haimingthali *Sticker*, *Strachwitz*, *Schmidt*, *Dalvich*, *Bellonte*, *Sedeller*, *Rogoisky*, *Struppi*, *Dalquen*, *Thovenot*, *Beck*, és *Clauwetz*.

Végtére azt is méltóztatott Eö Cs. Kir. Félége megengedni, hogy Generál Major, Báró *Lederer* maga kivansága szerént, még most pensióba léphessen.

A' múlt Sz. Jakab havának kezdetében költ Frantzia Monitörben egy Csász. decretum avagy végzés tétetett közönségessé, melly serént *Napoleon* Császár annak 100000, az az száz ezer frankot igirt jutalomúl, a' ki Frantzia Országban olly plántát talál, mellyből épen olly szép setétkék festéket lehet tsínálni, mint az Indiai Indigoból, következésképen avval a' juhgyapjat, gyapottot, lent, és selymet szép setét kékre lehetne festeni. — Minekelötte *Napoleon* Császár ezen jutalmat ki hirdettette vólna, már annak előtte négy esztendővel egy Cseh Országi, nevezetesen a' *Zinzerdorfi* Grófi Familiához, a' *Pilsneri* Kerületben tartozó *Pláni* uradalomban lakó orvos Doktor *Heinrich* Úr, négy esztendő elforgása alatt, olly haszonnal foglalatoskodott ezen eszköznek fel találásában, hogy a' *Napoleon*

Császár kivanságának minden részben eleget tehet. — Az ő általa feltalált honnyi plántából készült indigóból, két esztendőtlől fogva valamint a' gyapjú és pamok, úgy a' lenből és selyemből való fonalat szép setét kékre festették a' festők, és úgy találták, hogy ezt a' honnyi termést nagy mértékben lehet természeteni, és hogy semmit sem különbözik az Indiai Indigótól. — Hogy ha a' Frantzia Kormányának ezt az új talalmányt hasznára akarja fordítani, még a' jövő öszön elégtétődhetik a' Napoleon Császár kivanságának.

Azoknak kedvéért, a' kik ezt az Indiai termést nem esmérik, kötelességünknek tartjuk arról következő jegyzéseket tenni. Az indigo kemény, száraz setét kék festék, mellynek termő tsemetjét Linneus Indigofera Tinctorianak nevezi. Ezt a' tsemetét, a' midőn magvazik, az Indusok le vagdallyák, és hogy öszve rothadjon, rakásokra hánnyák; azután malmokra hordják, apróra törik, megfőzik, a' lévét ki fatsarják, megszáraztyák, apró darabokra vagdallyák, és ládakra rakván vásárookra küldik, 's el adják. A' napnyugoti Indiában is bővséggel terem, de a' napkeleti Indiában természetnél alább való. — Az ott, t. i. a' napkeleti Indiában termett Indigót a' nagy Mogol birodalmából és a' Golconda Országból hordják, az Agrai tartományban termett leg jobbnak tartatik, a' honnan a' Frantzia revolutio miatt támadt háború előtt 50 sőt 60 ezer fontot is hoztak a' Hollandusok Európába, és némely részét Németországban, más részét pedig az Orosz Birodalomban adták el.

Az Amériikai, nevezetessen a' Jamajkai Indigót következő módon készítik: Ha meg érik,

le vagdallyák, teknőkre rakják, azokban 24 óráig meg nedvesítve tartják, azután első vizétől megtisztítják, öszve törik, 18 óráig vízben tartják, azután a' vizét letsapolyják, a' megmaradt vastag részét vastag vászonból tsinált zsákokra rakják, a' szabad levegőre függesztik, és mind' addig tartják ott, míg minden nedvesége le tsepeg, azután ismét teknőkre rakván a' napon meg szárították. — Az Indigo plantának a' magva sárga és kerek mint a' ledneknek, a' könnyű homokos földben leg jobban meg terem, Mártzius hólnapban vetik el, és két hólnap alatt meg érik, a' friss és fel nem szántott vagy kapált földben három lábni magasságra nevededik, és olly termő szokott lenni, hogy kilentzer is lehet egy esztendőben aratni.

Magyar Ország.

Mivel a' Necrologiába avagy a' holtakról való beszédbbe belé fogtunk, meg botsáthatatlan háladatlanságnak tartanánk egy nagy lelkű hazánkfianak, Meltos. Szendrei Gróf *Török Lajos Úr*nak a' múlt Junius 23-ik napján, Nagy-Kázmérben Tek. Zemplén Vármegyében, betses életének 62-ik esztendejében esett halálát a' két Magy. Hazával nem közleni. Ez a' megbóldogúlt nemes gondolkozású, hazáját igazán szerető, 's uralkodó Fejedelméhez mindenkor hivy hazafi, első ifjúságától fogva mindenkor nagyon kedvellette, 's szorgalmatossan gyakorlotta a' tudományokat, a' melly tekintetből, ditsőséges emlékezetü *II. József* Császár és Király ötlet 1786-ik esztendőben a' Kassai tudományos Kerületnek fő igazgatójává tette, 's azon hivatalját 1796-ik esztendeig a' Fe-

jedelemnek és a' Publicumnak tellyes megelegedésére folytatta. — Az után magános életre adván magát, a' Chemiát, az az, a' választó tudományt gyakorlotta, 's abban tett előmenetelének sok hasznos példáit adta.

A' most említett Vármegyéből következő tudósítást vettünk oda vaió levelező barátunktól: A' S. Pataki Reform. Collégiumban, a' szokott esztendei közönséges examen, nagy méltoságu Kir. Tanácsos *Vajai Vay József* Úr Eő Nagysága előülése alatt, és mind egyházi mind világi úri Jóltévőknek 's szüléknek nagy számú jelenléiben Juliusnak 15—20-ik napjain szerentséssen vége hajatott. “

„Nem lehetett az ifjúságnak, 's névendék gyermekeknek tudományos előmeneteleken, szülei belső öröm 's megelegedés által el nem foglaltatni; kiváltképen midőn szemeivel láthatta az ember, hogy ámbár ez előtt 20, 30 esztendővel a' Geometriából és német nyelvből allig válalkozott egy kettő, még a' nagyobb deákok közzül is, a' ki helybe hagyható próbát mert volna tenni, a' rajzolat mestersége pedig épen esméretlen vólt; most mind a' háromból, tsak a' felsőbb classisú gyermekek is, a' magok próbatételeikkel tökéletes helybe hagyást érdemlettek. “

„Érzékeny megilletődéssel fogadta el a' Patronatus Physices Professor Titt. *Sipos Pál*, Theologiae Dogmaticae Professor *T. Patay János*, és Humaniorum Professor *Kézy Moses* uraknak elbutsuzásokat. — Az elsőnek ellent nem alhattott, úgymint, a' kinek régen gyűjtögetett érdemeit sokszorta jövedelmesebb hivatallal a' Tor-

datsi Prédikátorsággal kívánta megjutalmaztatni háládatos hazája Erdély Ország. — A' másodikat még avagy tsak addig az ideig, mig a' Publicumért tett áldozat tételét, és hasznos fáradozásait illendő parochiával megjutalmaztathatja, és mostan elfoglalandó helyét új készült Tudóssal pótolhattya, a' physica cathedra szives kérése által megmarasztotta. — A' harmadikat pedig gyermekségétől fogva meg különböztetett szorgalmatosságához, 's tanításbéli-készségéhez képest, magok közt önként öszve adogatott, és mint egy ezer forintra ment úti költséggel akadémiái szándékában elősegélleni kívánta, olly feltétellel, hogy visszajövén, vagy a' Physicában, vagy más professori katedrában tejendő tanítói hivatalra magát lekötelezetnek esmérje. — A' theologica katedrára az egész Superintendentiából bégyült vokok többsége szerént, Tiszt. tudós *Szatthmári Paksi Dániel*, ez előtt Újvárosi Predikátor Úr meg hivattatván, a' hivatalt elfogadta, és magát September eleire rendes Tanítói foglalatosságainak elkezdésekre ajánlotta.

A' szükség, és még inkább a' szörnyű drágaság itt körülünk is uralkodik és nevedik. — A' Juniusi hideg, sok helyeken, a' vetéseket és szőlőket elfagylalta, azolta is mind a' jégesső, mind az óból, az egész hegyallyán, a' szőlőkben szörnyű nagy kárt okozott, egyéberánt, a' mi kevés vetés, szőlő és gyümölts az említett kártévő ellenségektől megmaradott, az igen szép, és a' gyakori essőt mérséklett meleg által naponként érleltetik, és ha így megy az idő, bár keveset, de tsak ugyan jó bort várhatunk.

Prussziai Birodalom.

A' megbóldogúlt Királyné halálán annyira meg illetődött a' Király, 's olly mély bánatba esett, hogy Berlinbe való vissza menetelekor, az utolsó mértföldekenn csak léptetve menni parantsolta a' lovakat, igen fájdalmas lévén Eö Felségének hintájának sebesebb menetele. — Berlinbe lett érkezésekor illy keserves szókra fakadt ki: „*En már igen sokat, felette sokat szenvedtem, lehetetlen, hogy ezt a' szomorú esetet megláboljam!*”

A' megbóldogúlt Királynénak holt teste, a' múlt Sz. Jakab Hava 27-dik napjának estéjén vitetett bé Berlinbe, és egyenessen a' Kir. várban lévő nagy szálaba tétetődött le, a' Kir. Hertzegeknek, Hertzegaszszonyoknak, és az udvari főtiszteknek jelenlétekben. A' bé következett éjjel azon szálának egyik oldalában az udvari dámák, a' másik oldalan két kamarás urak, két fő Strazsamesterek, az ajtónál pedig 12 all-tisztek állottak vigyázaton. A' következett napon, reggeli 9 órától fogva 12 óráig, 's dél után 4 óratól fogva 7 óraig parádé ágyon fekütt a' megbóldogultnak holt teste, és azon órák alatt a' Publicumnak szabad völt nézésére azon szálaba bé menni. — Tsendes bánattal, könyhúllásokkal, és zokogó sírásokkal követték a' hol testet, a' midőn Julius 30-dik napján, az udvari Reform. templomba bé vitetett, 's annak segrestyében le tétetett volna. — A' megbóldogultnak emlékezetére egy medaliát, avagy emlékeztető pénzt készített a' Berlini igen híres Chalcographus avagy rézmetsző *Abrámson*, melynek első oldalára a' megbóldogultnak jói talált képe van felmetzve illy körülírással: *Louisa Prussziának diszei a'*

tulsó oldalán a' kellemetes királynénak éghez közelítő tsillaga láttatik illy körül irással: *Jaj elenyészett töllünk!*

Erről a' közönségessen szeretett és tisztelt Fejedelemaszszonyról illyenképen szólnak a' Berliini újság levelek: „A' Királyné haláláról vett tudósítás rendkívül való érzekenységet szerzett a' Publicumnak. Igen ritkán szántak egy Fejedelem aszszonyt alatta valói olly igen mint ezt, de igen ritkán is nyert meg másokat egy uralkodó aszszony maga embersége, méltósága és jó-sága által annyira mint ez. Mellyre nézve példa nélkül való bánatot okozott annak halála a' Publicumnak. Mind jó izérezése és talentomai, mind ritka szépsége és kellemetes vóltára nézve magát nagyon megkülönböztette, mint feleség kötelességére és betsülletére szorossan vigyázott, mint annya remek munkája vólt a' szeretetnek és értelemnek. — Ha másoknak sérelmeket meg nem enyhithette, azokat vigasztalta, minden maga mutogatása nélkül jóltévő vólt, 's örült, ha másokon segíthetett. — A' Pruszsziát érdeklött szerentsétlenségen felette megkeseredett, és egész erőlködéssel azon vólt, hogy a' Tilšiti békekességben kapott szomorú sorsot meg enyhithesse, de minden törekedése haszon nélkül való vólt. — Mint férjének hiv társa mindenütt követte őtet, a' hová a' betsüllet hívta, és soha ki nem lépett azon sphaerából, avagy kerületből, a' mellybe a' természet őtet helyhezette s. a. t. Midőn a' Berliini teatrumoknak ajtaikra ragasztott tzedulák letépettek, és a' gyászos harangok meg vonat-tak vólma, imitt amott számos nép gyüllött össze, mindnyájan zokogva sirtak, és készek let-

tek volna familiájoknak leg kedvesebb tagjait a' halálnak adni, mint közönségesen szeretett királynéjoktól meg válni. — Ennek a' megbóldogúlt Fejedelem aszszonynak Potsdámiban mausoleum, az az, egy szép koporsói épület fog építtetni.

Olasz Ország.

A' 14-ik Juliusi Római tudósításokhoz képest, Generál Miollist újobban Romai Generál Gubernátorrá tette Napoleon Császár, az Otrantói Herceget pedig (Fouche volt Párisi Policiaministert, a' kit Római Gubernatornak tett vala) oda való útjából vissza hivatta. Néhány Frantzia Zsurnálok azt hirdetik, hogy ő Florentziai Gubernátorrá fogna tétetődni.

A' Rambouilleti mulató kastélyból következő decretumot küldött Napoleon Császár Rómába: „Mivel a' Tivoli Püspökség, még az Albanoi, Frascati, és Porto S. Ruffinói püspökségekkel való öszve kaptsoltatása után is 50000 léleknél többre nem megyen, és mivel a' Tivoli Püspök a' Császár hivségére esküdni nem akart arra való nézve minden itt nevezett Római osztályban fekvő püspökségek az Anagni püspökséggel kaptsoltatnak öszve. Az ezen püspökségekben volt Kanonok, mihelyt a' kivánt hitet le teszik, mingyárt az Anagni Capitulumnak tagjaivá lesznek, és eddig volt fizetéseket a' közönséges kintstárból fogják venni. — A' Tivoli Püspökségnek és káptalannak jószágai a' Csász. uradalmakhoz adattatnak.

Azok az idegen nemzetbéli szerzetesek és apátzák, a' kik ekkorig vagy Rómában, vagy más Római statusokban volt, de már eltöröltetett

klastromokban vóltak, ha Frantzia Országi születésűek, azon naptól fogva, mellyen hazájokba vissza mennek, pensiót, avagy kegyelem kenyeret fognak nyerni, még pedig a' 60 esztendőn-felül valók 600, a' 60 esztendőn alólválók pedig 500 frankot esztendőnként.

A' Szitzilia Országban lévő Anglus és Sziciliai hadi népnek fő kormányozója Generál Stuart, a' Kalábriai tudósítások szerint, a' Meszszinai szoros tenger partyait, Messinától fogva Agostáig, batteriák, pallisadák, avagy hegyes karók, és hosszszas sántzolások által erőssíteni meg nem szűnnek. A' Máltai szigetből, a' múlt Julius közepe tájján ismét sok hadakozó és szállító hajók küldettek Messinába.

A' Kalábriai hadi készületekről következő módon szóllanak a' 23-ik Juliusi Nápolyi közönséges levelek: „Ha szinte igen nagy hévség van is Kalábriában; mindazáltal igen kevés beteg találtatik a' Nápolyi ármádiánál. A' Király maga is katona lévén azon szorgalmatoskodik, hogy semmi szükséget ne szenvedjenek a' katonák, és hogy mindenkor frisselő italok legyen. — A' Torre del Cavallói baterriákból, a' hol a' Messinai tenger Kalabria és Szicilia közt leg keskenyebb, egynéhány bombi és tüzes golyóbisokat löttek a' Frantzia és Nápolyi ártilleristák az általellenbe fekvő tenger partra, melly miatt kéntelen vóltak az ott tanyázott Anglusok tábor helyeket megváltoztatni. — A' Nápolyi ágyuzó salupoknak néhány osztályai, Messina városával által ellenben, az ellenség mozgásainak jobban leendő meg-kémlelésére, vatsmatskákat hánytak le a' tengerbe. Ezt látván az Anglusok min-

gyárt egynéhány hajókat küldöttek a' Nápolyi hajóknak vagy el-rablásokra, vagy öszve rontásokra. Az utólsóbbak önként vissza vonták magokat, 's annál fogva a' tenger partján fekvő ágyúk alá tsalták azokat, mellyek sok kárt is tettek az Anglus hajókba.

Orosz Birodalom.

A' 13-ik Juliusi Pétersburgi udvari újság levelek következendőképén szóllanak a' Moldvában táborozó Orosz ármádiáról: „A' Silistria várnak meghódoltatása után, Gróf *Kamensky* fő vezér *Sasz* Generál Lajtinántot Rultsukba küldötte azon helynek el foglalása végett, egymás osztály sereget pedig *Sabanejew* vezérlése alatt Rasgradba. Ezen város előtt való tetőkön a' két ellenséges sereg egymással meg ütközvén, a' Török ármádia megveretett, annak fő vezére *Machmut* két lófarkú Basa, és a' Móldvai Hertzeg *Callmachi* fogságba estek, 3 zászlót és minden tábori eleséget, 's eszközöket elnyertek tollók a' győzedelmes seregek. — Az életben megmaradt Muzulmannok elfutottak, 's magokat a' városba bé zárván, mingyárt az ostromlás kezdetekor egynéhány fő tisztet küldöttek ki az Orosz vezérhez, 's kegyelmet kértek. — Generál-Major *Sabanejew* a' nekik adott válaszában olly feltételeket irt eleikbe, mellyek szerént a' Török fő hadi vezér *Terur-Machmet* három lófarkú Basának minden hadi tisztjeivel, tábori hivatalbéli személyekkel, és mintegy 3000 főből álló katonasággal a' várból kimarsirozni, a' győzedelmesek előtt minden fegyvereiket le rakni, 's hadi fogságra menni kéntelenítettett. Ezen alkalmaso-

sággal 12 zászló, két lófark, hat ágyú, sok puskapor, és hadi eszköz estek a' győzedelmeseknek kezekbe. — Az Atamansi regimentnek Obristlajtinántja *Balabin*, a' Rasgradi tsatában olly nagy hévséggel rohant a' Törökökre, hogy noha egész szálvét adott reá az ellenség apró fegyverből, mindazáltal még is hátrább verte, megfutamtatta a' muzulmannokat, 's egész táborokat el vette. —

A' két ellenséges ármadiának egymással való tsatazásáról, verekedéséről, és ennek vagy ama résznek győzedelméről olly sok egymással ellenkező hírek repdesnek a' Publicumban, hogy a' minden részre hajlástól üres elmének allig lehet az igazságot a' hazugságtól megkülönböztetni vóltaképen. Hogy a' hadi szerentse változó szokott lenni, és majd ennek, majd ama résznek szolgál, a' gyakorta való tapasztalás bizonyítja. — A' leg újabb hírek szerént, hogy a' Török nagy Vezér a' vezérlése alatt lévő nagy ármadiával Siumlai táborhelyét oda hagyta légyen, bizonyos, de hogy Drinápolyig vissza verettetett, vagy hogy az Oroszoktól úgy bészárattatott vólna, hogy annak se hátra sem előre menni nem lehet, következésképen, hogy a' győzedelmesek Konstantzinápolyhoz közelgessenek, bizonyosan mondani nem lehet. Hogy az Oroszoknak a' hadi szerentse kedvező vólt, abból is meg lehet itilni, hogy a' Kozákok Philippopolisig előre nyomultak, és egész Drinapolyig nagy félelembe ejtették a' muzulmannokat.

Harmadszori Hiradás.

Tekintetes Felső Wattai Wattay Familia résziről jelentetik, hogy Tekintetes Pest, Pilis, és

Soltis törvényesen egygyesült Vármegyékben lévő Kis Körösi Uradalomhoz tartozó következő Helységek és Puszták fognak 6 esztendőkre licitando ezen 1810-dik esztendőben, Sz. Mihály Havának 20-ik napján a' többet ígérőknek árendába adatni, úgymint: Pomázi Helység magában minden áppertiaentiaikkal edjött, Csobánkai Helység Garants és Kis-Kovátsi pusztákkal edjött, nagy Kovátsi Helység magában, Kalaz Helység is magában. A' kiknek azért ezen helységeknek és pusztáknak ki arendálásához kedvek volna, azoknak conscriptióit és az Condiókat előrelátni kívánnák, azokat meg láthattya'k és olvashattya'k =

Pesten, Tekintetes Zontagh Mihály és Tomkaházi Tomka László Uraknál, nem különben Pesten és Pomázon Felső Wattai Wattay György Familia Directoránál, úgy szintén az Uraság Számtartójánál Maresch Ventzel Úrnál.

Tekintetes Nemes Neograd Vármegyében Pílinben Tekint. Felső Wattai Wattay János Tábla Bíró Úrnál, ugyan Tek. Ns Neograd Vármegyében Vidofalván Tek. Felső Kubinyi Kubinyi András Tábla Bíró Úrnál.

Tekint. Ns Abauj Vármegyében Nádasdon Tek. Soovári idősbb Soos János Tábla Bíró Úrnál.

Tekint. Ns Hevess Vármegyében Bátorban Tek. Okolitsnai Okolitsányi János Tábla Bíró Úrnál.

Tekint. Ns Bars Vármegyében Tek. Péli Nagy András Tábla Bíró Úrnál Bajka nevű helységben. Kérettetnek arra való nézve mindjában, a' kiknek az efféle ki Arendalásokhoz kedvek volna, hogy a' fent irrt September Hónapnak 20-ik napján reggeli 9 órakor Pomázon meg jelenőne terheltessenek. Költ Pomázon Julius 17-dikén 1810-dik esztendőben.

F. V. Vattay György fent említett
Tek. Vattay Familia Directora
által.

Asztalos mivekről való Tudósítás.

Alább irt Erd. Hazánkfia, Bécsi polgár és asztalos mester, minden rendbe és karba helyeztetett Erd. Olvasóknak tudtára kívánnya adni, hogy nálla mindenféle, honnyi és külföldi leg nemesebb fákból készített mobiliákat illendő árron lehessen találni, vagy ha a' vásárló urak tettzések szerént valókat nem találnának, vele mondva is készítettethetnek. Egyszersmind arra ajánlja magát, hogy munkájának mind szépségével mind jóságával, már több izben is eránta mutatott kegyességekre magát érdemesebbé tenni igyekezik. Hogyha leveleik által őtet meg keresni kívánnyák, azokat az *Alte Wieden* nevezetű külső városba, a' Panigeln útzába, a' 32-ik számú házban lévő kvartélyába utasítani ne terheltessenek. — *Költ Bécsben Kis Aszszony Havának első napján 1810-ik esztendőben.*

Bökényi András
polgári Asztalosmester.

Hiradás.

Hogy a' gyermekeket olyan dolgokra kellessék tanítani, mellyeket nyilni kezdő elméjük megfoghat, általlátható, esmért igazság a' Nevelésben. Azért, velek olyan könyveket olvastatni, a' mellyekben lévő tárgyak az ök kis, ártatlan világokból vagyon véve, sokkal nagyobb haszon nekik, mint midőn az ilyeneknek kevés léte miatt nagyobbaknak valókat adunk kezekbe. Miólta Basedow új lépést tett a' nevelésben, a' Németek sok és néhány jeles gyermekeknek való munkákat mutathatnak. A' frantziáknál, Anglusoknál-is így vagyon. Nálunk még az ilyen Irás-is kevés! — Ezért igyekeztem Nemzetünk-

hez tartozó édes kicsinyeinknek az említett tüzél-
szerint, olvasni való könyvet adni, melly e' tüzim
alatt: Rövid Elbeszélések, a' Gyermekek szá-
mára, rövid idő alatt sajtó alá megyen. A' mun-
ka két kötetből fog állani, 's mindenik kötet
előtt egy réz lesz a' gyermeki világból, Nagy
Samuel Úr, Hazánkfija keze által. Szülék és Ta-
nítók, kiknek kedvek vagy on kedves gyermekeik,
tanítványjaik' számára ezen elbeszéléseket meg-
szerezni, a' nevezendő helyeken tehetik le a'
pénzt, mint előrefizetést, melly 3 Rf. úgymint:
Sopronyban, T. T. Kis János Préd. *Veszprémben*,
Nemeszetes Fejér János, Kalmár, *Sáros Patakon*
T. T. Nagy László Prof. *Debretzenben* T. T. Sár-
vári Pál Prof. *N. Várkonyon* N. Szigethy Mihály
Könyvnyomtató, *Kölcseán*, T. T. Szilágyi Sa-
muel Prof. *N. E. Jelen*, T. T. Hegedüs Samuel
Pap, *M. Váradhelyen* Mélt. Aranka György, Kir.
T. Assess. *Sz. Udvarhelyen*, T. T. Karátsonyi Sá-
muel Prof. Uraknál, vagy nálam.

Tisztelettel és barátsággal kérem ezen emlí-
tett érd. Hazánkfiyait, hogy e' fáradságot magok-
ra venni, 's a' pénzt hozzám a' tit. Előrefizető
Urak neveivel együtt elküldeni ne sajnálják, kik-
nek mutatandó szivességjüket, a' tizedik példány-
nak szokott általadása mellett, köszönettel fo-
gom venni. O. Andrásfalván, Küküllő Vármé-
gyében.

Döbrentei Gábor
ifjú Gróf Gyulai Lajos Nevelője.

A' közebb múlt posta napon költ Kúrimnak
335 lapján, a' harmadik sor után, az újságszedő-
nek vigyázatlanóságából, 4-ik és 5-ik sor megfor-
ditatott.

D. D. S.